

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ด้านการแพทย์ไทย (หมอพื้นบ้าน)

๑. นายสำออง ประทีปทอง (หมอดำ)

นายสำออง ประทีปทอง คนในพื้นที่จะเรียกว่า “หมอดำ” อยู่บ้านเลขที่ ๕๖/๑ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ ทางด้านหมอยา (ยากวาดคอเด็ก แก้ไอ เจ็บคอ เป็นไข้ ตาแดง ท้องเสีย ขยุ้มตีนหมา ภูมิแพ้ หอบหืด) ได้รับความรู้จากปู่ดำ เงินดี และเข้ารับการอบรมที่วัดชีป่า จังหวัดลพบุรี ๒ ปี นอกจากหมอดำ จะเป็นหมอยาพื้นบ้านแล้วยัง ทำยาสมุนไพร เป็นยาอายุวัฒนะไว้กินเอง และอาจให้แก่ผู้ที่มาขอไปกิน

๒. นายปิ่น ม่วงกล้า

นายปิ่น ม่วงกล้า อายุ ๘๕ ปี (หมอยา) อยู่บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ มีความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร รักษาโรค เช่น โรคไข้หวัด เป็นไข้ ก้างติดคอ มา ๖๐ ปี รวมทั้งโรคผิวหนัง โรคสะเก็ดเงิน โดยนายปิ่น ม่วงกล้าได้รับความรู้เรื่องการรักษาจาก นายผลซึ่งเป็นพ่อตา

๓. นางปราณี อินทร์เอม

นางปราณี อินทร์เอม อาศัยอยู่หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดท้องคุ้ง และระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จาก ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตำบลบ้านชี มีความเชี่ยวชาญทางด้านการนวดแผนไทย

ความเชี่ยวชาญ การนวดแผนไทย โดยเรียนรู้จากโรงพยาบาลบ้านหมี่ หอแพทย์แผนไทยและจากญาติที่เป็นหมอตำแย ปัจจุบัน นางปราณี อินทร์เอม รับนวดตามบ้าน คิดชั่วโมงละ ๑๐๐ บาท หรือลูกค้าบางคนก็จะมานวดที่บ้านโดยส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้สูงอายุ มีอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย พอได้มานวดก็จะดีขึ้น อีกทั้ง นางปราณี ยังรับขัดผิวด้วยสมุนไพรเพื่อให้ผิวดูชุ่มชื้น ขาวใสขึ้น

ประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้

พ.ศ.๒๕๕๔ สอนนักเรียนโรงเรียนวัดท้องคุ้ง

พ.ศ.๒๕๕๕ สอนนักเรียนโรงเรียนบ้านเกรินกฐิน

พ.ศ.๒๕๕๖ สอนนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนบ้านชีวิทยา และสอนในโครงการต่าง ๆ ของ กศน. อีกทั้งนางปราณี อินทร์เอม ยังเคยได้รับการคัดเลือก เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขสุชาติเด่น ระดับตำบล พ.ศ.๒๕๕๕ สาขากุมิ ปัญหาท้องถิ่นด้านสุขภาพ และยังผ่านการอบรมโครงการสืบทอด ภูมิปัญญาไทย เรื่อง “การดูแลสุขภาพด้วยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย”

ด้านหัตถกรรม (ช่างพื้นบ้าน)

๑. นางอุษา อิ่มมาก

นางอุษา อิ่มมาก เกิดวันที่ ๓ เดือนมิถุนายน พ.ศ ๒๔๙๖ สถานที่เกิดบ้านเลขที่ ๓๒๕ ถนนเทศบาล
โพนทอง อำเภอบ้านหมี่ อายุ ๖๙ ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๙ หมู่ ๑ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูเทพสตรี เอกพลศึกษา บรรจุเป็นข้าราชการครู ครั้งแรกปี พ.ศ.
๒๕๓๐ บ้านหนองแก ตำบลหนองกระเปียน ก่อนเกษียณอายุราชการย้ายอยู่ที่ โรงเรียนบ้านเกริ่นกฐิน ตำแหน่ง
ครูชำนาญการพิเศษ การงานอาชีพ

ความเชี่ยวชาญ มีความรู้ ความสามารถทางด้านหัตถกรรม ในการทำไม้กวาด ของใช้จากเศษผ้า พรหม
จักรสานตะกร้า เบาะรองนั่ง พรหมเช็ดเท้า หมวก เปล นางอุษา อิ่มมากมีความสนใจและได้เรียนรู้จากแม่ ตั้งแต่
เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เริ่มจากง่าย ๆ เช่น การถักผ้าเช็ดหน้า ปอกหมอน และได้ไปเรียนรู้จากครูสมพรอีก
ที โดยทำเรื่อยมาจนเกิดความชำนาญ จนปัจจุบันเกษียณอายุราชการแล้ว แต่ยังได้รับเชิญให้ไปเป็นวิทยากร
ตามโรงเรียนต่าง ๆ ในพื้นที่มากมาย ได้รับรางวัล ครูดีเด่นวิชาการงานอาชีพ

๒. นางวันดี ยิ้มไพบูลย์ เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องการสานตะกร้า

นางวันดี ยิ้มไพบูลย์ อาชีพ ทำนา บิดาชื่อ นายทองย้อย มารดาชื่อ นางทิน วิริยะพันธ์ สามีชื่อ นายประยูร ยิ้มไพบูลย์ มีบุตรธิดา ๔ คน จบการศึกษาสูงสุดชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากกรมการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เกิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๔ ณ บ้านเลขที่ ๗๕ หมู่ที่ ๔ ตำบลดอนกล้วย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ที่อยู่ปัจจุบันบ้านเลขที่ ๒๗/๑ หมู่ที่ ๖ บ้านข้างวัดท่าช้าง ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ เป็นครูสอนให้ชาวบ้านทำตะกร้าหวาย ให้ความรู้แก่คนที่สนใจ โดยได้ค้นคว้าการจักสานงานไม้ไผ่ทุกชนิดด้วยตัวเองจนสามารถทำการจักรสานหวาย และไม้ไผ่ได้ทุกรูปแบบ ประกอบกับเป็นคนละเอียด ประณีต ผลงานของนางวันดี ยิ้มไพบูลย์ จึงสวยงามดูดี เมื่อส่งเข้าประกวดจึงได้รับรางวัลมากมายจนกระทั่งมีร้านค้าเหตุการณ์พื้นบ้านเป็นของตนเอง จึงทำจำหน่ายทั้งในบริเวณตำบล และส่งไปต่างจังหวัดอีกด้วย แล้วยังจักสานจากวัสดุเหลือใช้วัสดุท้องถิ่น เช่น ผักตบชวา ไม้ไผ่ ตันกล้วย ตันกก

ประวัติความเป็นมา

นางวันดี ยิ้มไพบูลย์ เป็นวิทยากรมานานเกือบ ๔๐ ปีได้ ไปสอนตามสถานที่ต่าง ๆ มากมาย ทั้งในจังหวัดลพบุรี และต่างจังหวัด สามารถจักสานได้หลายรูปแบบจากหวาย ไม้ไผ่ จากผักตบชวา ตันกล้วย หรือตันกก เป็นของใช้ เช่น กระบุง ตะกร้า กระโถง และอื่น ๆ ส่วนงานละเอียดที่ทำจากหวาย เช่น หวายหิน หวายหอมมาผ่าเป็นเส้น และนำมาดัดเสียดให้เป็นเส้นเล็ก ๆ แล้วย่นมาสานร่วมกับไม้ไผ่ หรือดิว เพื่อให้เกิดลวดลายสวยงามให้ใส่ของไปวัดหรืองานบุญต่าง ๆ

ส่วนรูปแบบถ้าเป็นแบบโบราณก็จะเรียกตะกร้าหุ้มนมมู หรือหางวง ต่อมาจึงดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัยมีส่งรูปไข่ ทรงรี ทรงสี่เหลี่ยม ทรงหกเหลี่ยม ทรงแปดเหลี่ยม และอีกมากมายหลายรูปแบบ

ประสบการณ์ และการเผยแพร่ผลงานด้านภูมิปัญญาอาชีพท้องถิ่น

๑. ผ่านการอบรมโครงการส่งเสริมฝึกอบรมการพัฒนาวิชาชีพระยะสั้น เพื่อแก้ปัญหาความยากจนประเภทงานกระเป๋ากจากสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘
๒. ผ่านการอบรมโครงการส่งเสริมฝึกอบรม และพัฒนาวิชาชีพระยะสั้น เพื่อแก้ปัญหาความยากจนประเภทงานการสลับกระจากจากสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๔๙
๓. เป็นเจ้าของสถานประกอบการงานจักรสานตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี
๔. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
๕. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการผลิต ผลิตภัณฑ์จากวัสดุไม้ไผ่ในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ
๖. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการผลิต ผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ
๗. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการผลิต ผลิตภัณฑ์วัสดุจากมะพร้าวในสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ
๘. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการผลิต ผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้ในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ
๙. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการผลิต ผลิตภัณฑ์จากวัสดุท้องถิ่นในสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ
๑๐. เป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการผลิต ผลิตภัณฑ์จากวัสดุอื่น ๆ ตามความต้องการของชุมชนหรือความต้องการของหน่วยงานต่าง ๆ
๑๑. เป็นวิทยากรประจำการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ผลงานดีเด่น

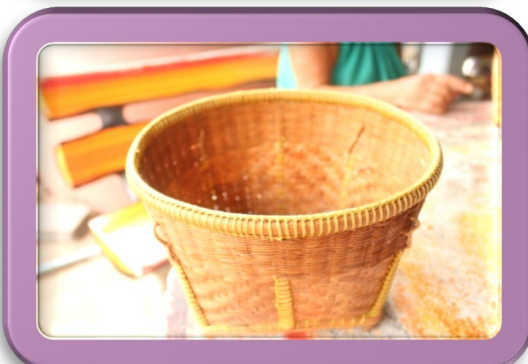
๑. รับโล่รางวัลคนเก่งระดับอำเภอ ประจำปี ๒๕๔๙
 ๒. รับรางวัลอาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่นระดับตำบล ประจำปี ๒๕๔๐
 ๓. รับรางวัลอาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่นระดับตำบล ประจำปี ๒๕๔๖
 ๔. รับรางวัลอาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่นระดับตำบล ประจำปี ๒๕๔๗
 ๕. รับเข็มเชิดชูเกียรติอาสาสมัครสาธารณสุขดีเด่นระดับตำบล ประจำปี ๒๕๔๖ และ ๒๕๔๗
- จากคุณหญิงสุภารัตน์ เกยุราพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

๓. นางสาวสมทรง สัมฤทธิ์ผ่อง

นางสาวสมทรง สัมฤทธิ์ผ่อง อยู่หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เกิดเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๒ ปัจจุบัน อายุ ๗๓ ปี มีพี่น้องทั้งหมด ๓ คน มีพรสวรรค์ทางด้านจักสาน ตั้งแต่วัยรุ่น นางสาวสมทรงเริ่มหัดจักสานง่าย ๆ โดยเรียนรู้จากคุณแม่ ตั้งแต่อายุ ๑๗ - ๑๘ ปี และพัฒนาฝีมือมาเรื่อย ๆ จนปัจจุบัน

ความเชี่ยวชาญ ด้านการจักสานมีมากมาย เช่น กระบุง ตะกร้า ตะแกรง ทุกอย่างทำด้วยความประณีต บรรจงทุกอย่างที่ทำทุ่มเทด้วยหัวใจ รักในด้านการจักสาน เมื่อทำเสร็จก็นำมาใช้เองภายในบ้าน

๔. นางเฉลิมลักษณ์ พัฒนเจริญ

นางเฉลิมลักษณ์ พัฒนเจริญ อาศัยอยู่ บ้านเลขที่ ๑๐๒ หมู่ที่ ๓ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เกิดเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๔ จบการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดท่าช้าง

ความเชี่ยวชาญ การตัดเย็บเสื้อผ้า โดยได้เรียนการตัดเย็บตั้งแต่ อายุประมาณ ๑๗ - ๑๘ ปี จาก คุณชื่น หรือที่เรียกว่า เจ๊ชื่น ตลาดท่าโขลง ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว เมื่อก่อนมีลูกน้องมาเย็บประมาณ ๑๐ คน ปัจจุบันเย็บผ้า โทล เป็นงานผ้าลูกไม้ เสื้อผ้าพื้นเมือง โดยจะมีร้านมาส่งให้ เมื่อเสร็จก็จะมารับไป ตัวละ ๑๐ บาท

๕. นางสาวนิชาภา ไส้เสน

นางสาวนิชาภา ไส้เสน อยู่บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี

ความเชี่ยวชาญ เป็นวิทยากรสอนทำจักสานตะกร้าให้กับผู้สูงอายุ เบาะนั่ง ที่นอนจากใยสังเคราะห์ โดยได้รับการถ่ายทอดความรู้จาก ครูวันดี ยิ้มไพบูลย์ อีกทั้ง นางสาวนิชาภา ไส้เสน ยังเป็น นักบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชี เคยได้รับการอบรมกายภาพบำบัด จากสาธารณสุข จังหวัดลพบุรี จำนวน ๗๐ ชั่วโมง เดือนละ ๒๐ วัน ทำมาได้ประมาณ ๑ ปี ดูแลผู้ป่วย ๔ คน โดยมีหน้าที่เข้าไปพูดคุย และให้กำลังใจ

๖. นางจำเรียง สุดแสง

นางจำเรียง สุดแสง อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๖๘ หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เกิดเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๙ ปัจจุบันอายุ มีอาชีพทำนา

ความเชี่ยวชาญ ด้านการจักสานตะกร้า โดยนางจำเรียงนั้นได้ไปเรียนรู้การจักสานจาก นางวันดี ยิ้มไพบูลย์ ซึ่งเป็นเป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องกรจักสาน พอได้พื้นฐานการจักรสานก็นำมาพัฒนาฝีมือ โดยการหาดูจากช่องทางยูทูป ฝึกฝนด้วยตนเองซึ่งมีความรักในด้านจักสานนี้อยู่แล้วจึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะทำ โดยจักสานตะกร้านำมาใช้เอง และขายด้วยมาประมาณกว่า ๑๐ ปีแล้ว การจักสานตะกร้าของนางจำเรียง จะใช้เชือก และลวด ทำด้วยความประณีต มีขนาดเล็กใหญ่ หลายแบบ ชิ้นงานแต่ละชิ้นมีความสวยงามแน่นหนา คงทน เป็นที่ถูกใจของผู้ที่ซื้อไปใช้

ด้านศิลปกรรม (ศิลปพื้นบ้าน)

๑.นายสงวน พวงจำปี

นายสงวน พวงจำปี อาชีพทำนา บิดาชื่อนายสง่า พวงจำปี มารดาชื่อนางส้มเช้า พวงจำปี ภรรยาชื่อนางอุณาต พวงจำปี มีบุตร ๖ คน การศึกษาจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดธรรมมิการาม ตำบลบางขาม อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี สถานที่เกิด เกิดวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ณ บ้านเลขที่ ๖๒ หมู่ที่ ๕ บ้านคลองละคร ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ ๖๒ หมู่ที่ ๕ บ้านคลองละคร ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ มีความสามารถเล่นดนตรีไทยได้ทุกชนิดเขียนโน้ตเพลงได้โดยนำโน้ตสากลมาดัดแปลงใช้กับดนตรีไทยใช้สอนมาจนถึงปัจจุบัน

ประสบการณ์การทำงานด้านศิลปกรรมสาขาดนตรีไทย

๑. วิทยากรท้องถิ่นสอนดนตรีไทยให้เยาวชนในท้องถิ่น และบุคคลทั่วไป
๒. นำคณะดนตรีไทยไปแสดงในงานต่าง ๆ ทั้งในชุมชน และในพื้นที่สอนดนตรีไทยให้เยาวชนผู้สนใจในช่วงปิดภาคเรียน

ผลงานดีเด่น

๑. รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดเขียนโน้ตเพลงไทยเดิมในงานอนุรักษ์มรดกไทยจังหวัดลพบุรี
๒. ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดวงมโหรีในงานเทศกาลของดีบ้านหมี่
๓. ได้แสดงดนตรีไทยหน้าพระที่นั่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
๔. ได้รับพระราชทานเข็มจากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี ในโอกาสแสดงดนตรีไทยในงานฝังลูกนิมิตที่วัดจันทาราม อำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
๕. ได้รับรางวัลชนะเลิศในการคัดเลือกให้เป็นคนเก่งที่มีความสามารถพิเศษระดับตำบล และระดับอำเภอบางจำปีพ.ศ. ๒๕๔๗

๖. ได้รับรางวัลชนะเลิศบุคคลดีเด่นของอำเภอบ้านหมี่ ประจำปี ๒๕๔๗

๗. ได้รับยกย่องให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภูมิปัญญาอาวุโสด้านศิลปกรรมดนตรีไทยของจังหวัดลพบุรีประจำปี ๒๕๔๕

๘. ได้รับยกย่องจากสำนักงานกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคมธนาคารออมสินให้เป็นผู้รู้ ภาคกลาง สาขาวิชาศิลปการแสดงดนตรีไทย เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กันชุมชนซึ่งนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาความยากจน ประจำปี ๒๕๔๕

๙. ศิษย์ที่เรียนดนตรีไทยได้รับรางวัลเกี่ยวกับการเล่นดนตรีไทยหลายรางวัล

๒.นายวิเชียร ชิดชอบ

นายวิเชียร ชิดชอบ อายุ ๕๒ ปี เกิดวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ อยู่บ้านเลขที่ ๒๔/๓ หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านชีอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี วุฒิการศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ ด้านดนตรีไทย ปัจจุบันเป็นครูสอนดนตรี ที่โรงเรียนบ้านชีวิทยา โดยได้สอนด้านดนตรีไทย การบรรเลงกลองยาว ด้านดนตรีสากล (ดุริยางค์สากล) อีกทั้งยังเป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานอื่นๆในเขตตำบลบ้านชีมากมาย ได้แก่

๑. ได้รับเป็นวิทยากรสอนดนตรีไทยแก่เยาวชนกลุ่มน้ำบางขาม
๒. ได้รับเป็นวิทยากรสอนดุริยางค์แก่นักเรียนโรงเรียนวัดบางพึง
๓. ได้รับเป็นวิทยากรสอนกลองยาวให้กับการศึกษานอกโรงเรียน

๓. นายสุบิน รัศมี

นายสุบิน รัศมี ปัจจุบัน อายุ ๗๑ ปี เบอร์ติดต่อโทรศัพท์ ๐๘๙-๘๐๓๐๕๑๓

ความเชี่ยวชาญ มีความสามารถเป็นพิธีกรงานต่าง ๆ ในหมู่บ้าน พิธีกรทางศาสนา ได้เรียนรู้การเป็นพิธีกรด้วยตนเอง แบบครูพักลักจำ และศึกษาจากพระเป็นผู้รู้เป็นคนที่รักการทำหน้าที่พิธีกร

๔. พันโทนิพนธ์ ฮวบเจริญ

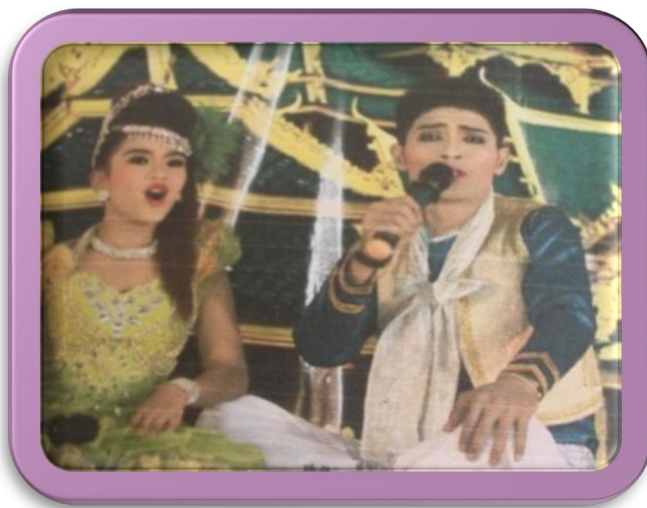
พันโทนิพนธ์ ฮวบเจริญ เป็นพิธีกรทางศาสนา ประวัติส่วนตัว เกิดวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๔๙๐ สถานที่เกิด หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านชี ปัจจุบันอายุ ๗๕ ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๑๙๙ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี โทรศัพท์ ๐๙๔-๗๘๕๐๘๖๐ ภรรยาชื่อ นางถนอม ฮวบเจริญ นายนิพนธ์ ฮวบเจริญ รับราชการทหาร เมื่อเกษียณอายุราชการ ๖๐ ปี ก็มาเริ่มศึกษาเกี่ยวกับศาสนพิธีกร เพราะมีความรู้สึกชื่นชอบการทำหน้าพิธีกร โดยจะศึกษาจาก นายถวิล พุ่มลำเจียกและผู้ที่มีความรู้ทางด้านศาสนพิธี

ความเชี่ยวชาญ ทำหน้าที่พิธีกร ทางศาสนา งานแต่ง งานบวช เป็นต้น

พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นวิทยากรแนะนำการเป็นพิธีกรทางศาสนา วัดวงพาท อำเภอบ้านหมี่

พ.ศ. ๒๕๖๓ บรรยาย โครงการ ๕ ส. วัดทองคั่ง ให้เจ้าคณะ จังหวัดลพบุรี

๕. นางสาววัลลภา นอบน้อม

นางสาววัลลภา นอบน้อม ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๓๘/๑ หมู่ ๕ บ้านคลองละคร ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ มีความสามารถด้านลิเกไทย นางสาววัลลภา นอบน้อม เรียนรู้มาจากพ่อแม่ชอบพาไปดูลิเกคณะพรเทพพรทิวีเป็นประจำพออายุประมาณ ๙ ปี ก็เริ่มหัดร้องลิเกเพราะว่าไปดูจนจำกลอนลิเกได้พ่อแม่เห็นว่าลูกร้องคำกลอนลิเกได้ พ่อแม่ก็พาไปสมัครลิเกกับคณะพรเทพ พรทิวี ทางคณะรับไว้ครั้งแรกเริ่มเล่น เฉพาะวันเสาร์ - อาทิตย์ต่อมาเริ่มเก่งมีการเรียนกับลิเกด้วยกัน ปัจจุบันแสดงลิเกทุกวันเพื่อหาเงินช่วยพ่อแม่

ด้านเกษตรกรรม

๑. นายสมหมาย เกิดแก่น

นายสมหมาย เกิดแก่น อายุ ๖๒ ปี เกิดวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๓ บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดทองคั่ง ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ การทำไม้ดัด ไม้สร้าง หลังจากจบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดทองคั่ง ก็มาช่วยงานที่บ้าน โดยทางครอบครัวมีอาชีพทำไม้ดัดจำหน่าย เริ่มจากเรียนรู้จากการที่ตามพ่อไปดูวิธีการทำ โดยจะไปหาไม้ในป่าเลือกดูลักษณะของต้นไม้ และนำมาตกแต่งให้สวยงาม

๒. นายปราโมท โพลงเงิน

นายปราโมท โพลงเงิน เกิดวันที่ ๑๒ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ ๒๕๑๒ อาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๖๙ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

ความเชี่ยวชาญ ทำสวนผลไม้ และทำนา โดยทำมาประมาณ ๑๐ ปี เริ่มจากการปลูกมะม่วง จนปัจจุบันมีทั้งมะม่วง ฝรั่ง กล้วย เนื้อที่ทำสวนประมาณ ๕ ไร่ และเนื้อที่ทำนาประมาณ ๑๖ ไร่ เป็นอาชีพหลักของครอบครัว และสร้างรายได้จนปัจจุบัน

ด้านอื่น ๆ

ขนบธรรมเนียมประเพณี

๑. ประเพณีทำขวัญข้าว

แม่โพสพเทวีแห่งต้นข้าว

ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย ต้นข้าวจึงเป็นพืชที่มีความสำคัญต่อชีวิตของคนไทยมากที่สุด คนไทยเชื่อว่า ข้าวมีวิญญาณ เรียกว่า “แม่โพสพ” หรือ “ขวัญข้าว” สถิตอยู่เมื่อรับประทานข้าวเสร็จก็ให้ไหว้ระลึกถึงคุณ และเมื่อพบเมล็ดข้าวก็มีให้เหยียบย่ำและให้มีประเพณีทำขวัญข้าวเพื่อระลึกถึงแม่โพสพเป็นประจำทุกปี

ตำนานแม่โพสพ

แม่โพสพเป็นเทวีแห่งต้นข้าวมีพาหนะเป็นปลากรายทอง และปลาสำเภา ในวันหนึ่งกลางสโมสรสนนิบาต พระพุทธเจ้าตรัสถามขึ้นว่า พระองค์กับแม่โพสพใครมีคุณมากกว่ากันที่ประชุมต่างกราบทูลว่า คุณพระพุทธเจ้าใหญ่กว่า แม่โพสพได้ฟังดังนั้นก็น้อยใจจึงสั่งปลากรายหนีให้พาไปยังป่าหิมพานต์เขาคิชฌกูฏ เมื่อแม่โพสพจากไปแล้ว ก็เกิดความอดอยากขึ้นในโลกมนุษย์ พระพุทธเจ้าจึงให้พระมาตุลีไปเชิญนางกลับมา พระมาตุลีตามไปจนพบนางได้อ้อนขอให้นางกลับคืนโลก นางตอบว่า

“อยู่ที่นี้เราสบาย ถ้าจะไปใจแม่หาย เพราะเราไม่รู้บุญคุณ แม่จะให้แต่เมล็ดข้าวไปรักษาแก่ฝูงชน เมื่อเก็บนิกถึงเรา เราจะไปปีละหน ตรวจดูทุกผู้คน เก็บเกี่ยวแล้วให้ทำขวัญ”

และโดยเหตุที่ปลาสลาดเป็นผู้บอกเป็นผู้บอกทางที่นางซ่อนแก่พระมาตุลี แม่โพสพจึงสั่งให้นำปลาสลาดมาเป็นเครื่องเซ่นสังเวยด้วยพระมาตุลีจึงรับเมล็ดข้าว ๙ เมล็ด เหาะมาในระหว่างทางพระมาตุลีร้อนจึงหยุดพักอาบน้ำ นกกระจาบได้แอบลักเมล็ดข้าวไป ๒ เมล็ด แล้วบินหนี ข้าว ๒ เมล็ดนั้นได้ตกลงมายังโลกมนุษย์กลายเป็นข้าวผี พระมาตุลีจึงได้เข้าไป ๗ เมล็ด นำมาเป็นเชื้อพันธุ์ข้าวให้แก่มนุษย์ ตั้งแต่นั้นมาชาวโลกจึงทำพิธีทำขวัญข้าว แม่โพสพเป็นประจำทุกปี

พิธีทำขวัญแม่โพสพ

หลังจากที่ชาวนาปลูกข้าวได้ระยะหนึ่ง เมื่อข้าวเริ่มตั้งท้องจะตกปลีมีใบเลี้ยงยอดสั้นลำต้นจะป่องตรงกลางที่กาบบางๆ หุ้มห่อไว้ เรียกว่า ข้าวอุ้มท้อง หรือ ข้าวกัถทางปลาหู ชาวนาจะเลือกเอาวันศุกร์เวลาประมาณ ๑๕.๐๐ น. ถึง ๑๗.๐๐ น. ไปทำขวัญแม่โพสพโดยจะเตรียมเครื่องสังเวยมีส้ม ๑ ผล กล้วยน้ำว่า ๑ ผล อ้อยควั่น ๑ กระทง ขนมง ๑ กง ใส่ชะลอมเล็กๆ มีธงปัก บางแห่งจะมีหมากพลูด้วย แล้วนำชะลอมไปปักห้อยตรงบริเวณที่เคยแรกนาขวัญ เอาผ้าหรือด้ายสามสีผูกต้นข้าวกอใดกอหนึ่ง เอาแป้งหอมน้ำมันหอมปะพรมต้นข้าวเอาหัวหวีต้นข้าวพอเป็นพิธี เอากระจกให้สองท่านองแต่งตัวให้แม่โพสพ และที่มีส้มไปสังเวยด้วยว่าเป็นเครื่องสำหรับคนแพ่ท้องแล้วกล่าวคำรับขวัญแม่โพสพว่า

“แม่โพธิ์ศรี แม่โพสพ แม่นพดารา แม่จันทร์เทวี แม่ศรีสุตา เชิญแม่มารับเครื่องสังเวย แม่ตั้งท้องเชิญแม่มาแต่งตัวหัวผัดหน้าด้วยกระจก แป้งกระแจะจันทร์ น้ำมันหอม จะได้มาเลี้ยงลูกเลี้ยงเต้าให้เติบโตใหญ่ ข้าวหอมมะลิ (หากปลูกข้าวอื่นๆ ก็เอ่ยชื่อข้าวนั้นๆ) ขอให้เจริญงอกงามรวงहु่งได้หนึ่งหม้อ กอได้ข้าวเม็ดหนึ่งเกวียน นิพพานังปัจจะโย โหตุ หรือขวัญเอยขวัญมา มาเลี้ยงลูกเลี้ยงเต้า มาเข้ายั้งเข้าฉาง ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ข้าวเบา ข้าวหนัก มิ่งมาขวัญมา ให้ลูกทำมาค้าขึ้น”

เมื่อเสร็จพิธีจะรีบเดินทางกลับบ้านห้ามหันหลังกลับมามองดูชะลอมเป็นอันขาดเพราะกลัวว่าแม่โพสพจะอายไม่กล้ากินของสังเว

๒. ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว

ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวการเกี่ยวข้าวในสมัยก่อน ไม่มีการว่าจ้างแต่จะมีการขอแรงเอาแรงผัดกันช่วยเกี่ยวข้าว เรียกว่า ลงแขกเกี่ยวข้าว เจ้าของนาจะบอกแขกให้รู้วันกำหนดเกี่ยวข้าวเมื่อถึงวันที่กำหนดเจ้าของนาจะต้องป้อนเป็นเครื่องหมายให้แขกรู้ว่าได้มาเกี่ยวได้ถูกและจะต้องเตรียมอาหารคาวหวานเหล้ายาปลาปิ้งไว้รับรองแขกขณะเกี่ยวข้าวก็จะมีการเล่นเพลงเกี่ยวข้าวเป็นที่สนุกสนานผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าจากการทำนา

๓. ประเพณีเชิญข้าวแม่โพสพ

การเก็บเกี่ยวข้าวชาวนาจะเหลือข้าวไว้ส่วนหนึ่งเพื่อเป็นข้าวขวัญหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว และขนข้าวขึ้นยุ้งแล้วพอถึงวันเลิกงานยามดึกจะไปเกี่ยวข้าวที่เหลือไว้ในนาแล้วนำเข้าบ้านเป็นการเชิญ แม่โพสพหรือเชิญข้าวขวัญ โดยนำข้าวที่เกี่ยวที่หลังนี้มาเสียไว้ที่ชายคาอยู่ข้าวผู้เอาสุจะทำพิธีเชิญขวัญข้าวโดยใช้กิ่งคูณติดไว้ที่เข้ายั้งข้าว เครื่องทำขวัญมีข้าวต้มขนมหวานน้ำหอมดอกไม้ธูปเทียนขณะทำพิธีเชิญขวัญข้าวลูกหลานเจ้าของยั้งข้าวจะพากันไปจับเสายั้งข้าวทำท่าคล้ายกับแบกยั้งข้าว แล้วพูดว่า เต็มยั้ง เต็มยั้ง และถือเป็นข้อห้ามว่าหากยังไม่ได้ทำขวัญข้าวก็ไม่ให้ขายข้าว

๔. ประเพณีทำบุญลานข้าว

ประเพณีทำบุญลานข้าวเป็นอีกหนึ่งประเพณีของชาวนาที่ปฏิบัติสืบกันมา คือหลังจากนวดข้าวเสร็จเรียบร้อยแล้วก่อนจะขนข้าวขึ้นยุ้งชาวนาจะทำพิธีทำบุญลานโดยจะปักเสาเกียดที่กลางลานปักขาคีซึ่งทำจากรวงข้าวที่เก็บมาจากนาที่เรียกกันว่าข้าวตอกปลูกสร้างเป็นปริมพิธีสำหรับพิธีสงฆ์มีการโยงสายสิญจน์จากพระพุทธรูปเตี้ยเสาเกียด ไม้ที่ปักขึ้นกลางลานสำหรับผูกควายหรือวัวให้ยำนวดข้าวให้รอบ ๆ และกองข้าวนำข้าวขวัญ หรือข้าวแม่โพสพข้าวที่เหลือเอาไว้เมื่อตอนเกี่ยวใส่ถาดเข้าร่วมพิธีแล้วนิมนต์พระมาเจริญพระพุทธรูปมนต์เย็นกลางคืน อาจมีมหรสพ เช่น ลิเกหรือภาพยนตร์ ฉลองสมโภช รุ่งเช้าจะมีพิธีทำบุญตักบาตรเลี้ยงพระที่ลานข้าว ผสมที่เป็นประธานประพรมน้ำ พระพุทธรูปข้าวแม่โพสพ และข้าวที่จะเก็บไว้ทำพันธุ์เสาเกียด และกองข้าวอื่น ๆ เมื่อเสร็จพิธีทำบุญร้านก็จะขนข้าวขึ้นยุ้ง ส่วนข้าวที่จะไว้ทำพันธุ์ก่อนเก็บจะเอาลงขวัญ หรือข้าวแม่โพสพผสมกับฟางผูกมัดเป็นหุ่นมีแขนมีขาพอเป็นพิธี บางทีก็ใส่เสื้อผ้าแต่งตัวให้ดูเป็นผู้หญิงแล้วนำหุ่นไปวางที่กองข้าวปลูกคือข้าวที่จะเก็บไว้ทำพันธุ์ในปีต่อไปนั้น จะกล่าวอ้อนวอนให้แม่โพสพอยู่คอยรักษา ข้าวปลูก สิ่งของประกอบพิธีมีดอกไม้ ธูปเทียน หมากพลู แป้งหอม น้ำมันหอม กระเจก หวี ใส่ถาดวางไว้ขณะที่กล่าวอ้อนวอนจากนั้นจึงเก็บข้าวปลูกไว้ในที่ที่เหมาะสม เพื่อการเพราะปลูกในปีต่อไป

๕. ประเพณีลอยกระทง

ประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีโบราณของอินเดียที่ประเทศไทยรับเข้ามาปฏิบัติ แต่ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าทำกันมาตั้งแต่เมื่อไหร่ เท่าที่ปรากฏกล่าวได้ว่ามีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็น ราชธานี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสันนิษฐานว่า เดิมทีเดียวเห็นจะเป็นพิธีของพราหมณ์กระทำเพื่อบูชาพระผู้เป็นเจ้าทั้งสาม คือ พระอิศวร พระนารายณ์ และพระพรหม ต่อมาได้ถือตามแนวทางพระพุทธศาสนามี

การชักโคม เพื่อบูชาพระบรมสารีริกธาตุพระจุฬามณีในชั้นดาวดึงส์ และลอยโคมเพื่อบูชารอยพระพุทธรบาท ซึ่งประดิษฐาน ณ หาดทรายแม่น้ำนัมมทา (แม่น้ำนัมมทา เป็นแม่น้ำที่คู่ขนานกับทิวเขาอินทีย ไหลลงภาคตะวันตกของอินเดียแบ่งเขตอินเดียออกเป็นภาคเหนือและภาคใต้)

ตำนานที่หาหลักฐานยืนยันมิได้ กล่าวไว้ในรัชสมัยพ่อขุนรามคำแหง มีนางนพมาศ หรือท้าวศรีจุฬาลักษณ์ เป็นผู้ประดิษฐ์กระทงขึ้นครั้งแรก โดยแต่เดิมเรียกว่าพิธีจองเปรียง ที่ลอยเทียนประทีป และนางนพมาศได้นำดอกโคทม ซึ่งเป็นดอกบัวที่บานเฉพาะวันเพ็ญเดือนสิบสองมาใช้ใส่เทียนประทีป ดังปรากฏในตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์กล่าวถึงพระตำรับของพระร่วงว่า "แต่นี้สืบไปเบื้องหน้า โดยลำดับกษัตริย์ในสยามประเทศ ถึงกาลกำหนดนักขัตฤกษ์ วันเพ็ญเดือน ๑๒ ให้ทำโคมลอยเป็น รูปดอกบัว อุทิศสักการบูชาพระพุทธบาทนัมมทานทีตราบเท่ากาลลาวสาน แต่ปัจจุบันมีหลักฐานว่าไม่น่าจะเก่ากว่าสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยอ้างอิงหลักฐานจากภาพจิตรกรรมการสร้างกระทงแบบต่าง ๆ ในสมัยรัชกาลที่ ๑ จากนั้นในสมัยรัชกาลที่ ๒ ได้เปลี่ยนแปลงจากการทำจากดอกบัวเป็น ต้นกล้วย เพราะดอกบัวดังกล่าวหายาก และมีน้อย จึงใช้ต้นกล้วยทำแทนแล้วดูไม่สวยจึงใช้ใบตองมาพับแต่งจนสวยสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมวันลอยกระทง

๑. นำกระทงไปลอยตามแม่น้ำลำคลอง หรือตามแหล่งน้ำที่มีการจัดพิธี
 ๒. ให้การสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในวันลอยกระทง เช่น การประกวดกระทง ประกวด นางนพมาศ การละเล่นพื้นเมือง เช่น รำวงเพลงเรือ เพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทย
 ๓. จัดนิทรรศการ หรือพิธีลอยกระทง เพื่อเผยแพร่และอนุรักษ์ประเพณีไทย
 ๔. จัดรณรงค์ให้มีการใช้วัสดุจากธรรมชาติมาทำกระทง เพื่อไม่ให้เกิดมลภาวะแก่แม่น้ำ ลำคลอง
- เหตุผลในการลอยกระทง
๑. เพื่อบูชาแม่คงคา เพื่อบูชารอยพระพุทธรบาทและบูชาเทพเจ้า ตามคติความเชื่อ
 ๒. เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยไว้ มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา
 ๓. เพื่อรู้ถึงคุณค่าของน้ำหรือแม่น้ำลำคลอง อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

๖. ประเพณีสงกรานต์

วันสงกรานต์ตรงกับวันที่ ๑๓ เมษายนของทุกปี ความเป็นมาของวันสงกรานต์คำว่าสงกรานต์เป็นคำภาษาสันสกฤต แปลว่าผ่าน หรือเคลื่อนย้ายเข้าไปซึ่งหมายถึงดวงอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีใด ราศีหนึ่งก็เรียกว่าสงกรานต์ราศีแปลว่ากลุ่มดาวแต่ละกลุ่มดาวเป็นเฉพาะของราศีหนึ่ง ทั้งหมดมี ๑๒ ราศี เมื่อดวงอาทิตย์โคจรเข้าไปในราศีใด และกว่าจะผ่านพ้นราศีนั้นไปสู่อีกราศีหนึ่งจะใช้เวลาประมาณหนึ่งเดือนเมื่อผ่านไปครบ ๑๒ ราศีก็จะเป็นเวลาหนึ่งปีโดยประมาณ

สมัยโบราณถือเอาวันสงกรานต์เป็นวันปีใหม่ เนื่องจากเป็นระยะว่างจากการทำไร่ ไถนา จึงจัดเอาวันสงกรานต์เป็นวันทำบุญใหญ่แล้วเล่นสนุกสนานกันเรียกว่าเล่นนักขัตฤกษ์สงกรานต์เป็นประเพณีมาเหมือนกันหมดทั้งประเทศไทย พม่า เขมร และประเทศลาว เนื่องจากได้แบบอย่างมาจากประเทศอินเดียที่เดียวกันปกติวันสงกรานต์มี ๓ วันเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ ถึงวันที่ ๑๕ เมษายนวันที่ ๑๓ เป็นวันต้น คือ วันมหาสงกรานต์ วันที่ ๑๔ เป็นวันกลางหรือวันเนาปัจจุบันถือว่าเป็นวันครอบครัว และวันที่ ๑๕ เป็นวันสุดท้ายหรือเรียกว่าวันฉัตร

การทำบุญที่นิยมทำกันในช่วงเทศกาลสงกรานต์อีกอย่างหนึ่ง คือ การปล่อยนกปล่อยปลา ซึ่งคนไทยถือเป็นการกุศลสำคัญอย่างหนึ่ง ปัจจุบันนิยมปล่อยสัตว์อื่น ๆ อีก เช่น โค กระบือ ทั้งนี้ เพราะมีความเชื่อกันว่า การให้ชีวิต หรือให้อิสราภาพแก่สัตว์ผู้ทุกข์ยาก หรือถูกกักขัง จะส่งผลให้ชีวิตของตนมีความสุขความเจริญ ทำกิจการใดก็ไม่มีอุปสรรคขัดขวาง จะประสบความสำเร็จ

กิจกรรมสำคัญที่ขาดไม่ได้ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ คือ การสงฆ์พระพุทธรูปและพระสงฆ์ การรดน้ำขอพรจากบุพการี หรือผู้ใหญ่ที่นับถือ มักทำกันในตอนบ่ายภายหลังการทำบุญตักบาตร เสร็จพระแล้ว โดยจะสงฆ์พระพุทธรูปก่อน ทั้งพระพุทธรูปที่วัดและพระพุทธรูปที่บ้าน ซึ่งในเบื้องต้น จะนำดอกไม้ธูปเทียนบูชาพระก่อน ต่อจากนั้นจึงใช้น้ำอบไทย หรือน้ำหอม ประพรมที่ องค์พระพุทธรูปนั้น เพื่อความเป็นสิริมงคล ให้ชีวิตประสบความร่มเย็น เกิดความสุขสวัสดิ์ ทั้งแก่ตนเอง และบุคคลในครอบครัว บางแห่งมีการอัญเชิญพระพุทธรูปสำคัญของวัดแห่ไปตามถนนรอบ ๆ หมู่บ้าน เพื่อให้คนที่ไม่ได้ไปวัด มีโอกาสสงฆ์พระพุทธรูปกันอย่างทั่วถึง เมื่อสงฆ์พระพุทธรูป เสร็จแล้ว ชาวบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์มานั่งในสถานที่ซึ่งจัดไว้เป็นที่ประกอบพิธี เพื่อให้ชาวบ้านใช้น้ำอบน้ำหอมรดใส่มือ พระสงฆ์ก็จะให้พร เพื่อความเป็นสิริมงคล ส่วนการรดน้ำบุพการีหรือผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ เช่น บิดามารดา ญาติผู้ใหญ่ หรือบุคคลที่นับถือ ลูกหลานจะเชิญมานั่งในที่ที่จัดไว้แล้วใช้น้ำอบ หรือน้ำหอมรดใส่มือ หรือรดทั้งตัว ในระหว่างที่รดน้ำ ผู้ใหญ่ก็จะให้พรแก่ลูกหลาน แล้วจึงผลัดเปลี่ยนเสื้อผ้า โดยใช้ของใหม่ที่ลูกหลานจัดเตรียมไว้ให้ ทั้งนี้การสงฆ์พระ และการรดน้ำผู้ใหญ่ นอกจากจะปรารถนาให้บังเกิดสิริมงคล และเกิดความสุขแล้ว ยังน่าจะหมายถึง เป็นการชำระล้างมลทิน ขับไล่สิ่งอัปมงคลของปีเก่าให้หมดไป เพื่อให้มีความสะอาดบริสุทธิ์และสดใสในวันปีใหม่ นอกจากนั้น ยังเป็นการแสดงออกถึงความเคารพนับถือต่อสิ่งสำคัญ ผู้มีพระคุณ ผู้อาวุโส เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี และแสดงออกถึงความกตัญญู ความรัก ความสามัคคี เมื่อเสร็จพิธีสงฆ์พระรดน้ำแล้ว หนุ่มสาว เด็กโต และเด็กเล็ก ก็จะเล่นสาดน้ำกันเองอย่างสนุกสนาน ประเพณีเล่นสาดน้ำแกกันนั้น มุ่งหมายให้เกิดความสามัคคี มีความเป็นกันเอง สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

๗. ประเพณีแห่พระอาริยมตไตรย์

ประเพณีแห่พระศรีอาริยมตไตรย์ เป็นประเพณีที่ชาวตำบลบ้านชีปฎิบัติกันมาช้านานและ เชื่อกันว่า "พระศรีอาริย์ หรือ พระศรีอาริยมตไตรย์" จะมาตรัสรู้เป็นสัมมาสัมพุทธเจ้าในโลกมนุษย์หลังจากสิ้นสุดศาสนาของพระมหาสมณโคตมแล้ว ๕,๐๐๐ ปี เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา เรียกว่า "ศาสนาพระศรีอาริย์" จึงได้มีการสร้างรูปพระศรีอาริย์ขึ้นเพื่อเป็นที่เคารพสักการะ โดยเชื่อกันว่าใครได้ไปเกิดในยุคศาสนาของพระศรีอาริย์ แล้วจะมีความสุขร่มเย็นเป็นสุข เดิมทีประเพณีนี้จะจัดใน ช่วงหน้าน้ำ ซึ่งตรงกับวันแรม ๕ ค่ำ เดือน ๑๑ โดยแห่พระทางชลมารค เพราะน้ำจะท่วมท้องทุ่ง การสัญจรไปมาทางเรือสะดวก การแห่พระทางชลมารคจะอัญเชิญรูปพระศรีอาริย์ลงเรือปิกนิก หรือเรียกกันว่าเรือทรง มีเรือพายของคณะกรรมการวัดใช้เชือกลากจูงนำหน้าและมีเรือพายของชาวบ้านจำนวนร้อย ๆ ลำเข้าร่วมขบวนแห่ แต่มีบางพวกจะแข่งเรือยาวบางพวกเล่นเพลงฉ่อยและเพลงเรือ ท้ายขบวนมีเรือเอี่ยมจูนของทางวัดบรรทุกพวงมโหรี ปี่พาทย์ แตรวง บรรเลงให้ความครึกครื้นไปตลอดทาง โดยเรือทุกลำจะตกแต่งอย่างสวยงาม เพื่อยोगเรือทรงผลัดเปลี่ยนกันไปตามลำน้ำบางขามจนถึงวัดมหาสอน ตำบลมหาสอน อำเภอบ้านหมี่ รวมระยะทางประมาณ ๗ กิโลเมตร

ตลอดทางจะมีการตั้งโรงทานเลี้ยงอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้ร่วมขบวนเป็นระยะ ๆ เมื่อขบวนแห่พระกลับถึงวัด ก็จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นมัสการ สงฆ์พระ ปิดทองพระ ส่วนตอนกลางคืนประชาชนจะนำเรือมาลอยอยู่

หน้าวัดเพื่อฟังการเล่นเพลงพื้นเมือง ซึ่งตอบโต้กันสนุกสนาน และในเรือทุกลำจะมีการจุดตะเกียงจนสว่างไสวไปทั่ว สำหรับบนศาลาวัดโดยนั้น จะมีการเทศนาเรื่องตำนานพระศรีอารีย์ ให้ประชาชนฟังไปพร้อม ๆ กัน ปัจจุบันนี้ ประเพณีชักพระศรีอารีย์ทางชลมารคได้ล้มเลิกไปแล้ว เนื่องจากได้มีการสร้างเขื่อนเจ้าพระยาที่จังหวัดชัยนาทเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร จึงทำให้น้ำที่เคยไหลท่วมทุ่งแห่งแล้งลง ประเพณีชักพระศรีอารีย์จึงได้เปลี่ยนมาจัดงานในฤดูแล้ง คือวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ ซึ่งเป็นประเพณีแห่พระทางสถลมารค แต่พิธีต่าง ๆ ยังคงอนุรักษ์แบบแผนเดิมไว้ โดยจัดเป็นขบวนแห่อัญเชิญรูปหล่อพระศรีอารีย์ขึ้นประดิษฐานบนตะเฒ่าชนิดไม่มีล้อ ทำเป็นบุษบกมีหลังคาหรือทำเป็นฉัตรกันแล้วใช้เชือกขนาดใหญ่สองเส้นผูกเป็นสองแถว และให้ประชาชนทั้งหลายที่มาร่วมขบวนช่วยกันลากไปตามเส้นทางที่กำหนดไว้ เมื่อถึงเวลาเริ่มพิธีจะจุดพลุ พร้อมตีกลองและระฆังเป็นสัญญาณเริ่มการจุดลากตะเฒ่า เพื่ออัญเชิญรูปหล่อพระศรีอารีย์แห่ผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งตลอดระยะทางจะมีผู้มาตั้งโรงทานเลี้ยงอาหารหลากหลายชนิด มีทั้งข้าวต้ม ข้าวแกง ขนมจีนน้ำยา อาหาร คาวหวาน นอกจากนี้ยังมีดนตรีหรือการละเล่นต่าง ๆ เมื่อไปถึงสถานที่ซึ่งสุดเส้นทางที่กำหนดไว้แล้วจะให้ประชาชนได้สรงน้ำพระศรีอารีย์ และนมัสการปิดทอง ครั้นได้เวลาอันสมควรแล้วก็จะนำขบวนแห่กลับวัด พอถึงวัดจะอัญเชิญรูปหล่อพระศรีอารีย์ขึ้นประดิษฐานยังวิหารตามเดิม และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้นมัสการปิดทอง ตอนกลางคืนจะมีมหรสพต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ ลิเก ฯลฯ

ประเพณีชักพระศรีอารีย์ เป็นประเพณีโบราณเก่าแก่ ที่กระทำสืบต่อกันมา ผู้ที่ได้มาร่วมงานจะได้ทั้งกุศล ความสนุกสนานรื่นเริง อีกทั้งยังได้ดูประเพณีที่พยายามรักษากันไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้พบเห็นและชื่นชมกันต่อไปในวันข้างหน้า

ความเชื่อ

๑. ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่บ้านชี

ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่บ้านชี ตั้งอยู่ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เดิมมีชื่อว่า ศาลเจ้าพ่อหลวงหวายเจ้า แม่ทองแดง มีอายุมาประมาณเกือบ ๒๐๐ ปี อยู่ติดกับแม่น้ำบางขาม โดยทางหน้าศาลจะหันไปทางแม่น้ำเนื่องจาก คนสมัยก่อนนั้นสัญจรทางน้ำ เชื่อกันว่าคนจีนที่เดินทางมาอาศัย แผ่นดินสยาม (เสียผืนหมอนใบ) เป็นผู้สร้าง ผู้เฒ่าผู้แก่ ได้เล่าให้ลูกหลานฟังว่า เดิมเป็นตลาดค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า มีการชนไก่ ภายหลังได้มีการบูรณะศาลใหม่และเปลี่ยนชื่อมาเป็น ศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่บ้านชี มีผู้คนมากมาย โดยเฉพาะคนไทยเชื้อสายจีน และบุคคลที่อยู่อาศัยใกล้เคียงมากราบไหว้กันหนาแน่นในช่วงเทศกาลตรุษจีน สารทจีน แต่ในช่วงสถานการณ์โควิดทำให้ผู้คนมากราบไหว้น้อยลง

เมื่อปี พ.ศ ๒๕๖๓ คนกรุงเทพฯ ฯ เดินทางมาหาศาลเพราะฝันเห็น โดยมีนายกเทศบาลตำบลท่าโขลง เป็นผู้พาไปหาหลายที่ก็ยังไม่ใช่ตามที่ฝัน ครั้นเมื่อพามาที่ศาลแห่งนี้ พอได้เห็นก็บอกว่าใช่แล้ว และได้เข้าไปกราบไหว้ด้วยความศรัทธา

๒. ตะเคียนคู่

เรื่องนี้เกิดขึ้นที่วัดกำแพง ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ที่วัดกำแพงนี้จะมีต้นตะเคียนใหญ่อยู่ ๒ ต้น ปลุกอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน จึงเรียกกันว่าตะเคียนคู่ ต้นหนึ่งหลวงตาเข้าซึ่งเป็นพระภิกษุอยู่ในวัดนั้นปัจจุบันท่านมรณภาพแล้ว ท่านไปเยี่ยมบ้านโยมในหมู่บ้านคลองละครซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับวัดนั้น และกลับวัดประมาณเที่ยงคืน ท่านเห็นผู้หญิง คนหนึ่งยืนอยู่ใต้ต้นตะเคียน ต่อมาต้นตะเคียนเจริญเติบโตขึ้นแผ่กิ่งก้านสาขาไปทางโรงเรียนวัดกำแพง ซึ่งเป็นที่กีดขวางมากหลวงพ่ोजื่อซึ่งขนาดนั้นท่านเป็นเจ้าอาวาสของวัดกำแพงจึงให้โค่น ต้นตะเคียนเสีย โดยให้พระภิกษุในวัดชื่อหลวงตาเดือนและหลวงตาดวงเป็นผู้โค่น ต้นตะเคียนนั้นใหญ่มากขนาด ๒ คนโอบยังไม่รอบและยังมีต้นไทรอยู่ข้างหน้าอีก ๒ ต้น เมื่อหลวงตาทั้งสองตัดต้นตะเคียนแล้ว ต้นตะเคียนก็ยังไม่งดงต้องไปนำเอาเชือกมาผูกกิ่งตะเคียนแล้วให้นักเรียนประมาณ ๑๐๐ กว่าคน รวมทั้งคณะครูด้วยช่วยกันดึงก็ไม่สำเร็จ หลวงตาดวงจึงเข้าไปฟันซ้ำอีก ต้นตะเคียนก็ไม่ล้มตามความต้องการหลวงตาทั้งสองจึงได้นำธูปมาจุดบอกแม่ตะเคียนแล้วฟันซ้ำอีกครั้งต้นตะเคียน ก็โค่นลงม่าย่างง่ายดาย จึงเชื่อกันว่าที่ต้นตะเคียนนั้นมีนางตะเคียนสิงสถิตอยู่

๓. ศาลปู่กาต

ณ หมู่บ้านหัวแหลม บริเวณหมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี จะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สร้างขึ้นเป็นศาล อยู่บริเวณข้างสะพานปูนข้ามแม่น้ำบางขามเรียกกันว่าศาลปู่กาต ศาลปู่กาตนี้เป็นศาลเก่าแก่เป็น ๑๐๐ ปีกว่าได้ผู้คนบริเวณนั้นจะนับถือกันมาก ถ้าใครต้องการให้ท่านช่วยอะไรก็จะไปบนบานศาลกล่าวบอกเล่าท่านและเมื่อได้สิ่งที่พึงประสงค์แล้วก็จะพากันไปแก้บนด้วยพวงมาลัยหรืออาหารหวานคาวต่างๆ ตามที่ได้บอกเล่าท่านไว้ ส่วนใหญ่ผู้ที่ไปขอให้ท่านช่วยก็มักจะได้สมดังใจปรารถนา ประชาชนบริเวณนั้นจึงนับถือกันว่าศาลปู่กาตเป็นศาลเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์

เป็นที่น่าสังเกตว่าปัจจุบันที่ศาลปู่กาตจะมีพวงมาลัยเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความศักดิ์สิทธิ์ของศาลปู่กาต

๔. ศาลปู่พิชัยดาบทอง

ศาลปู่พิชัยดาบทอง หรือ เจ้าพ่อสแกศาล ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เจ้าพ่อดาบทอง เป็นแม่ทัพ และได้มาเสียชีวิต ชาวบ้านจึงสร้างศาลนี้ขึ้นมา นับว่าเป็นศาลเก่าแก่อายุมาราวหลายร้อยปี ถ้าใครต้องการให้ท่านช่วยอะไรก็จะไปบนบานศาลกล่าวบอกเล่าท่านและเมื่อได้สิ่งที่พึงประสงค์แล้วก็จะพากันไปแก้บนด้วยพวงมาลัย บูหรี เหล้า ตามที่ได้บอกเล่าท่านไว้ส่วนใหญ่ผู้ที่ไปขอให้ท่านช่วยก็มักจะได้สมดังใจปรารถนา ประชาชนบริเวณนั้นจึงนับถือกันว่าศาลปู่พิชัยดาบทอง เป็นศาลเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์

๕. ศาลเจ้าลุ่มน้ำบางขาม หรือ ศาลเจ้าพ่อต้นหว้า

ศาลเจ้าลุ่มน้ำบางขาม หรือ ศาลเจ้าพ่อต้นหว้า ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

๖. ศาลคุณปู่

ศาลคุณปู่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ศาลคุณปู่ นี้เป็นศาลเก่าแก่คาดว่าน่าจะมียุมาเป็น ๑๐๐ กว่าปี เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวบ้านหมู่ที่ ๗ ผู้ที่ศรัทธาและเคารพนับถือ ก็จะมากราบไหว้ขอพร ภายหลังได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมศาลโดยนายเสงี่ยม

อาหารคาวพื้นบ้าน

นางชลากร แสงวงเจริญ เกิดวันที่ ๒๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ สถานที่เกิด ตำบลเขาสมอคอน ปัจจุบันอายุ ๖๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๓๖/๑ หมู่ ๙ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันมีอาชีพ ค้าขายกับข้าว อยู่ตลาดท่าไทรงาม สามารถทำอาหารได้หลายอย่าง ทั้ง ต้ม ผัด แกง ทอด มีลูกค้าประจำมากมาย เพราะรสชาติอาหารที่อร่อยถูกปาก

นางเบญจวรรณ หุ่นสุวรรณ ขายกับข้าว โดยจะรับทำตามที่ถูกคำสั่ง และส่งขายตามบ้าน ในตำบลบ้านชี

นางวันเพ็ญ มัทธิฐาน เกิดวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ อยู่บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีความเชี่ยวชาญการทำอาหารไทยทุกชนิด

อาหารหวานพื้นบ้าน

นางพิศมัย ผลเต็ม เกิดปี พ.ศ. ๒๕๐๗ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ อาศัยอยู่ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันมีอาชีพ ทำขนมไทยขาย โดยจะรับทำตามที่ถูกคำสั่ง และวิ่งขายตามบ้าน เช่น ขนมหม้อแกง เม็ดขนุน ข้าวเหนียวสังขยา

นางแสงดาว เจียดกำจร เกิดวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๓ จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ จากโรงเรียนวัดท่าช้าง อยู่บ้านเลขที่ ๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันทำขนมขาย อยู่ที่ตลาดท่าไทรงาม ขนมที่ขายเป็นขนมไทย เช่น ขนมต้ม ขนมกล้วย ขนมตาล ขนมปลาแฉม เป็นต้น โดยได้เรียนรู้การทำขนมจากการไปช่วยแม่ขายขนมตั้งแต่เด็ก จึงได้เรียนรู้การทำขนมจากแม่ ซึ่งมีความชื่นชอบการทำขนมด้วยทำให้เรียนรู้จดจำได้เร็ว

นางนกแก้ว ทองประเสริฐ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๙ ขายขนมเบี๊อง โดยจะทำขายหน้าโรงเรียนบ้านชี ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี

นางณิชาพันธ์ กาหลง อยู่หมู่ที่ ๙ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ปัจจุบันเปิดร้านขายกาแฟที่ขึ้นชื่อคือ ข้าวหลามมะพร้าวอ่อน

นางวันเพ็ญ มัทธิฐาน เกิดวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๑ อยู่บ้านเลขที่ ๓๘ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านชี อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีความเชี่ยวชาญการทำขนมไทย เช่น ขนมหม้อแกง ข้าวต้มมัด ทองหยิบ ทองหยอด ฝอยทอง โดยรับทำตามงาน หรือตามลูกค้าสั่ง

การยกย่องเชิดชูเกียรติ คนดีศรีตำบลบ้านชี ประจำปี ๒๕๖๖

ประวัติการยกย่องเชิดชูเกียรติ คนดีศรีตำบลบ้านชี ประจำปี ๒๕๖๖

๑. สาขา นักบวช

พระครูปราการเชมคุณ

- พระครูปราการเชมคุณ บวชมา ๒๔ พรรษา
- ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๒ บวช ณ วัดกำแพง ตำบลบ้านชี
- พ.ศ.๒๕๔๗ รักษาการเจ้าอาวาส วัดกำแพง
- พ.ศ.๒๕๔๙ แต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดกำแพง
- พ.ศ.๒๕๖๖ แต่งตั้งเป็นรักษาการเจ้าคณะตำบลบ้านชี

๒. สาขา ภูมิปัญญาไทย

นายสำออง ประทีปทอง มีความเชี่ยวชาญทางด้านหมอยา (ยากวาดคอเด็ก แก้ไอ เจ็บคอ เป็นไข้ ตาแดง ท้องเสีย ขยุ้มตีนหมา ภูมิแพ้ หอบหืด) ได้รับความรู้จากปู่ดำ เงินดี และเข้ารับการอบรมที่ วัดชีป่า จังหวัดลพบุรี ๒ ปี นอกจากหมอดำจะเป็นหมอยาพื้นบ้านแล้วยัง ทำยาสมุนไพร เป็นยาอายุวัฒนะไว้กินเอง และอาจให้แก่ผู้ที่มาขอไปกิน

๓. สาขา กีฬาและนันทนาการ

นายสิทธิโชค พรหมประดิษฐ์

- ทักษะกีฬาฟุตบอล

๔. สาขา บำเพ็ญประโยชน์

นายสุรเดช วัฒนรัตน์

- เป็นสารวัตรกำนัน พ.ศ.๒๕๒๓ -๒๕๓๗
- เป็นพนักงานขายบริษัทเสริมสุข จำกัด (มหาชน) สาขาสิงห์บุรี พ.ศ.๒๕๓๗ – ๒๕๕๕
- เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชี พ.ศ.๒๕๔๓ – ๒๕๔๗
- เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชี พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๖๔
- เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชี พ.ศ.๒๕๖๔ – ปัจจุบัน

๕. สาขา ข้าราชการ

นายวรวิทย์ คำพลิก

- การบรรเลงดนตรีไทย
- วิทยากรการทำวงดนตรีลูกทุ่ง รายการบรรเลง
- วิทยากรการขับร้องเพลงไทยลูกทุ่ง
- การประพันธ์บทเพลงไทยลูกทุ่ง และบทกลอน
- การเรียบเรียงเสียงประสาน ผลงานเพลงการแข่งขัน

๖. สาขา นักธุรกิจ

นางสาวกัลยณภัสสร พรคณาปราชญ์

- ประสบการณ์ในการประกอบธุรกิจโรงสียางเส็ง เป็นระยะเวลาประมาณ ๑๐ ปี
- การประกอบธุรกิจ บริหารการจัดการธุรกิจโรงสี
- การบริหารจัดการแรงงานในการประกอบธุรกิจ

๗. สาขา เยวชน

นางสาวไพบยา เกิดแก่น

- ประกวด สาวงามบ้านหมี่ ประจำปี ๒๕๖๕
- ได้รับรางวัลขวัญใจมหาชน